

Henfende tilfredsstillende Lovforslaget, idet der i sidste Stykke af § 1 siges, at det paa sine Steder brugelige Opmaal ikke skal tages med i Beregningen, naar Tienden sættes i Penge. Jeg veed nu meget vel, at dette Forslag om, at Opmaalet skal falde bort, støtter sig paa den Betragtning, at Opmaalet i Virkeligheden kun ydes, fordi Tienden erlægges til en Tid, hvor Tiendeieren maa lade den ligge, saa at den svinder. Det ydes altsaa kun for at erstatte Tiendeieren Svindet indtil den Tid, hvor han forudsættes at kunne afhænde sin Tiende, for at han da kan have det fulde Quantum Korn. Denne Paastand, tror jeg nu, er fuldstændig urigtig; det er utvivlsomt ikke Oprindelsen til Opmaalet, at det skal erlægges for Svind. Jeg veed nok, at denne Udtalelse er udtalt af en saa anset Autoritet som Lund i hans Skrift om Tiendeveesenet; men jeg maa bemærke, at han kun henstiller det som en Antagelse, og at han anfører, at det, som gjør det antageligt, er den Omstændighed, at ifølge den fgl. Indbydelse af 18de Marts 1796 og Forordning af 8de Januar 1810 bliver Tiden for Tiendens Erleggelse sat til en saadan Tid af Aaret, at Udskibning ikke kan finde Sted. Det beviser nu imidlertid Ingenting; thi den nugældende Bestemmelse om Opmaalet er af 10de Januar 1698 og den oprindelige Bestemmelse af 1ste Marts 1683, og deri kan man utvivlsomt ikke have taget Hensyn til, at Ydelsestiden ved den fgl. Indbydelse af 1796 og Forordningen af 1810 er sat til en saadan Tid, at der kunde være Tale om Svind. Den egentlige Grund til Opmaalet ligger utvivlsomt paa et helt andet Sted, nemlig deri, at det Maalesystem, som oprindeligt bestod til 1683 var forskjelligt for Landgildernes Vedkommende og for andre Maal, og da det allerede i Christian den Tjertes Tid, nemlig 1614 forandrede, blev det saakaldte Landgildemaal ved at bestaa uforandret. Man kan se af Skrifter fra Midten af det 17de Aarhundrede, at der da var to forskjellige Maal det saakaldte Landgildemaal eller Bunderonden og Bunderstjæppen, og et andet Maal, som var det almindeligste, nemlig Treløvertønden. Heri maa Grunden søges til, at Opmaalet er blevet bestaaende. Det gjaldt for Landgilderne og vedblev at gjælde lige indtil 1683. Da forandrede man Beregningen af Landgildet for Sæd og Værtter til Tønde og bestemte tillige, at der skulde vedblive at være Opmaal. At det ikke er en Bestemmelse, der er grundet i Hensynet til Kornets Svind, ses tilstrækkelig af Forordningen af 19de August 1687, som viser, at for 1683 beregnedes Opmaalet paa Havre til $2\frac{1}{2}$ Skjæppe pr. Tønde, og der er vist Ingen,

der vil paastaa, at en saadan Regel kan være indført af Hensyn til, at Havren svinder; thi saa stort kunde Svindet umulig være. Altsaa den Betragtning, der har gjort, at man kom frem med Forslag om, at Opmaalet skulde bortfalde, holder ikke Stik. Skulde det bortfalde, saa maatte det snarere være af et helt andet Grund, i det man nemlig kunde sige, at naar Forordningen af 10de Januar 1698 taler om Opmaal for Tiende, saa er det slet ikke Tiende i den Forstand, hvori vi kjende den efter den nuværende Tiendelov. Den Tiende, der er Tale om i 1698, er nemlig Fæstefogdigheden for Tiende, i anden Forstand kjendte man ikke den Gang Tiendehydelse i Skjæppe. Men det er noget helt andet. Den, der erlagde Tiende i den Forstand, var vel i Reglen ikke en Gang den Tiendeplygtige, men den, der af Tiendeieren havde fæstet Tienden imod Stedsmaal og aarlig Afgift. Sam gjaldt det om, og saa kunde man sige, at Opmaalet burde bortfalde med Hensyn til den nuværende Tiende og aldrig burde have været bragt til Anvendelse paa den, thi det er ikke den Slags Tiende, der har været Tale om. Endnu er Sagen den, at man har været i Tvivl om, hvorledes man skulde stille sig med Hensyn til Opmaalet; der har været Retstrætter derom, og i 1829 gav Rancelliet en udtrykkelig Forskrift om, at i Tiendeforeninger og Tiendekjendelser skulde der træffes en udtrykkelig Afgjørelse af, om der skulde være Opmaal eller ikke. Saaledes er det Opmaal, der ydes, nu i Reglen bestemt enten ved Akford eller ved Kjendelse, og dette Opmaal oppebærer den Paagjældende akkurat med samme Ret som al den øvrige Tiende. Jeg mener saaledes, at man ikke uden videre kan stryge Opmaalet; thi derved gaar man i Virkeligheden de paagjældende Tiendeiere for nær. Jeg vil nu ikke paastaa, at det vel egentlig kan være Forslagsstillernes Mening at ville gaa Tiendeierne for nær. Jeg ser nok, at i § 2 indeholdes der en Bestemmelse om, hvorledes der i Tilfælde af, at der ved Afgjørelsesmaaden efter § 1 opstaar Tab enten for Modtageren eller for Yderen af Tienden, skal kunne enten ved Overenskomst eller ved Kjendelse blive fastsat en Erstatning for det Tab, der saaledes finder Sted. Men jeg tror slet ikke, at det er Meningen, at denne Erstatning ogsaa skal omfatte Erstatning for Opmaalet, thi det ses af følgende Paragrafer, nemlig af § 8, tror jeg, at der kun tages Hensyn til Tienden bortset fra Opmaalet. Dertil kommer, at denne Erstatning synes kun at skulle gives for 10 Aar. Om det er nogen virkelig fyldestgjørende Erstatning,